

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út. 291.
Kiadóhivatal: Handl József Könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SANDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona   Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 „   Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Miért is gyengül a magyarság hazája földterületén?

Alig három esztendeje, hogy a magyar parlamentben megalkották a kivándorlásról szóló törvényt; ám még ugyanabban az esztendőben — mint megmutatta a statisztika — eleddig páratlanul álló, szinte ijesztő módon nőtt meg a hazájukat itt hagyott, messze idegenbe partra szállott magyarok sokasága.

Pedig hát hű harcosai lennének ők is annak a nemzeti törekvésnek, melynek szolgálatába szegődöttünk mi... de idehaza! Valóban a sors hozánk való kegyetlenségében még irónikus is. Hiszen 1903-ban csaknem megkétszereződött a kivándorlók serege. Nem volt talán tökéletes a törvény? Bizton nem merjük állítani.

A magyar kormány figyelmét megragadja a jelenség. Foglalkozni kezdenek vele, hisz elvégre is társadalmi kötelesség teljesítésében érne mulasztás. Belátja, hogy Apponyi szociális olajcsöppje, melyet lánglelkű apostolunk kivánatosnak mondott hajdanán a magyar politikára, ma már nem elégséges. A kongresszusok rámutatnak a sok-sok társadalmi ügyre-bajra, a mik elősegítik, létrehozzák a kivándorlást.

A mai politikai küzdelem nyomán, mely nemzetünk fejlődésének oly erős és nagy áldozatával jár, e történelmi napokban, mik olyannyira hasonlóak kö-

zelmultunk gyászos emlékeihez, lelki szemünk előtt tovafutnak azok az idők, melyeknek egynehány évtizede előtt a világ elé állítani a mai Magyarországot műveltségével, ipari és kereskedelmi előrehaladottságával.

Am fordul az idő, szekere. Mit kézzel ezelőtt — a nemzet föllendülésekor — előrehaladottságnak nevezhetünk, azt napjainkban a nyugati államok látható előretörtetésével szemben már csak a fölük való elmaradásnak mondhatjuk. Elmaradtunk a civilizált Európa népei mögött. Elmaradtunk a közgazdaság, az ipar, szóval a nemzeti jólétet tápláló mezején az állam életének.

Az okozati összefüggés szoros a magyar népnek kivándorlási hajlama és mai mezőgazdasági élete között. A napjainkat uraló földéhség, mit népünk itt-hon kielégíteni nem tud, de meg a mohó vagyonszerzés vágy is az, mi honát elhagyni készíti a föld népét. Hogy ez gazdaságilag mennyire káros, mennyire demoralizáló, azt mondanunk sem kell.

Mi más élet lenne a négy folyó és a hármashalom országában, ha az ipari munka tartós keresetű terére léphetne a magyar faj, különösen a kivándorló magyarság és ha a kivitt magyar pénzt honi iparágakba fektetné, ha az az erő, mivel a külföldet gyarapítjuk, honi iparunk, önnön jólétünk forrásává változhatna.

Nemzeti szempontból óriási jelentő-

vegye, ki magához szorítsa, aki megcsókolja, aki rámosolyogjon s ez úgy hiányzik ennek a kis galambfióknak, akarsak a napsugár a virágnak.

Aztán meg az éjszakák is olyan borzalmasak voltak. És álomnélküliek. Egész éjjel nem bírta behúyni a szemét csak úgy pitymallat felé, egy órára, mikor elnyomta a kimerülés. És jöttek ilyenkor a sötét fölriasztó képek. A sárga arcú ember, a kékruhás kórházi szolgák, akiknek bizonyosan nincs se szívük, se lelkük, mert olyan részvétlenül, olyan hidegen vitték be Vér Andrást a sarok szobába s azután rácsukták az ajtót, anélkül, hogy megkérdezték volna: hát mi lelte, hol fáj, mi a baja?

Vasárnap virradóra rossz álma volt az asszonynak. Koporsóban látta az urát. Egyszerű fakoporsóban, melyen se szemfödél, se egy szál virág nem volt.

— No, nincs gazdám... Meghalt bizonyosan az András — mondta reggel a néjének, aki a Fehértó mellett lakik és eljött harmadfél óra járásról, hogy bekísérje hűgát a városba. Nem jó lesz ezt az asszonyt magát beereszteni, gondolta; az Isten tudja, hogy és mint van az ember, legalább lesz vele valaki, ha baj éri. Mit ér egy gyöngye asszony, akit amúgy is levert lábáról a szerencsétlenség.

sege volna ennek, mert emelkednék vele a magyarság anyagi és ezzel karöltve szellemi képessége is. A kivándorlást előidéző nagy gazdasági erők egyike kétségkívül a kivándorlásnak csekély javadalmazó keresete.

A magyar kultúra kiépítését pedig ép a magyar nép állapotának emelése biztosítja, szilárdítja meg.

Ma nem kell világesemény, hogy új világot alkosson, teremtsen. Ma a népek hajama a nagyüzemű ipar felé közeledik. Reméljük a legjobbat, hisz örömmel konstatáljuk, hogy Magyarhon is, bár lassan, talán túlságosan lassan is, de mégis az ipar felé fordul. Érdekes a följegyzésre, hogy Marosvásárhelyt a dolgozó, munkás székelységnek ipari, kereskedelmi kiképzésére egy ipar-kereskedelmi főiskolának fölállítását kéri. Nemes gondolat! hisz be kell látnunk azt, hogy a föld, Magyarország földje előreláthatólag nagyobbodni nem fog, de igenis növekedhetik fainak száma; ezek megélhetésének biztosítására kell megteremteni egy életerős, virágzó ipart és nemzetinek vallható kereskedelmet.

Adja Isten, hogy bontakozó kikeletükkor a virágos tavasz nyíló virágfakadása a nemzeti fölvirágzás hajnala legyen, a béke áldásával, a hon szellemi és anyagi föllendülésével!

Vértés Vilmos István.

TARCA.

Üres a ház.

II.

Az asszony sehogyse érezte magát odahaza. Mióta Andrást bevitte a kórházba, olyan volt, mint az üzöttállat, se helye, se nyugta nem volt sehol. És a tanya is üres volt, mintha kihaltak volna belőle. Nem tudot kihez szólni. A gyerekek ott voltak körüllette, de ezekhez nem szólhatott, ha rájuk nézett, kiesordult a könyve és összeszorította valami a szívét. Úgy szeretett volna menni valamerre, maga se tudja hová, csak menni messzire, arra, ahol lehajlik az ég kéksége, ahol más táj van és nincs szomorúság... De hát hová menjen? Kire hagyja ezeket az apró lelkeket, akik reggeltől napestig egyre azt hajtogatják, hogy hol van édes apám, mikor jön haza az édes apám... Még a selypítő, másféléztendő gyerek is beleszúr a szívébe, mikor azt mondja:

— Arra... apámhon.

Hát még az a csöpp ez a semmiség is tudja, hogy mi hiányzik. Ez is érzi a levegőt, hogy nem tiszta. Hogy elfojtja az ember lélekzetét, mert tele van a fájdalom sűrű ködével. Ez, ez apját formázó kis tuskó... Persze, hogy érzi. Három nap óta nem volt, aki térdére

— Dehogy halt — vigasztalta azután — nem olyan könnyen mén az, hé...

— Jaj... Dehogy nem... Csak úgy mint a baj. Az is úgy jött mint a gondolat. Ebbe a perebe még olyan mint ez a nyárfa, úgy néztem rá, mint most te rád, a másik fertály órába meg már hátul az istálló mellett találtuk összenyomorodva alig volt benne élet.

— Majd no... jó az Isten.

— Jó, jó, de megvert bennünket, mind a két kezével.

— Meg is segít... Csak ne búsulj.

Amíg a tiz-tizenkét esztendő kis leány, Vér Andrásnak első magzatja, fogta a sárgára festett kocsi a lovakat, az asszony megátalkodva nézett maga elé és könnyes szemmel bizonygatta:

— Mög... Möghalt, mintha csak magam előtt látnám... Dehogy bírta ki, dehogy bírta ki.

A kis leány is sirni szeretett volna. Olyan szomorú lett, olyan fájdalom esett a kis szívébe. Hát csakugyan nem jön többet vissza az édes apja. Három nap óta mást se hallott az anya szájából, csak azt, hogy jaj gyerekköm, oda az apátok, úgy maradtunk, mint az újjam... Mi lesz belőlünk... De azt mégse gondolta, hogy az a nagyon jó ember végleg elment hazulról és hogy vissza se jön megnézni őket... Most félelem és fájó aggodalom fogta el.

A tulipán estély.

Az ország szertemegindult tulipán mozgalom hozzánk is elhatott és tette serkentette a magyarság ügye iránt különben egyébkor is élénk érdeklődést tanúsító és mindenkor tette kész hazafias egyéneket és társaságokat. Nemrégiben adtunk hírt az orsovai Tulipánkert megalakulásáról, melynek áldásdús eredményei már is kezdenek mutatkozni; most pedig beszámolunk azon, minden tekintetben fényesen sikerült estélyről melyet f. hó 26-án a Tulipán jegyében rendezett állami polpáriskolánk érdemes és hazafias tantestülete.

Az estélyt az ifjuság vegyeskara nyitotta meg Lázár Gy. tanár ügyes vezetése mellett előadott Tulipán dallal.

Ezután Rech K. Géza fejtegette, hogy „Mi nekünk a tulipán?” Előadta a tulipán múltját, jelenét és jövőjét, kifejtette, hogy országunk csak akkor lesz naggyá és hatalmassá, ha magyarságunkat életünk minden megnyilvánulásába belevisszük; szokásainkba, szórakozásainkba, öltözködésünkbe, étkezésünkbe, mert hiszen más országok is csak úgy fejlődtek jelenlegi fokukra, hogy nemzeti érzésüket minden irányban kifejlesztették. Az igaz magyar lelkesedéssel megszerkesztett és előadott érdekes felolvasást mindvégig nagy figyelemmel kísérte a közönség és végül lelkes tapsokkal honorálta.

A műsor 3-ik pontjátúl Berczik Árpád Tulipános lányok című egyfelvonásos alkalmi gyermekjátékát adták az intézet növendékei. E kis darabban gúny tárgyává van téve a túlmódn leánynevelés azon kinövése, hogy némelyek, kivált a módosabb családok, abbéli igyekezetükben, hogy gyermeküket minél műveltebbekké képeztessék ki, teljesen elhanyagolják a nemzeti szellemben való nevelést úgyannyira, hogy a gyermek még anyanyelvét is

mindenféle idegen szavakkal vegyítve beszéli és társalgásában folyton német és francia szavakat használ. Természetes aztán, hogy érzésében és gondolkodásában is teljesen idegen szellem hatja át. A darabban előforduló ezt a leánykát a hazafias irányban nevelt, de azért szintolyan művelt barátnői sikertelen próbálkozása után, egy derék, magyar érzésű ifjuhoz való vonzódása menti meg a magyarságnak a tulipán mozgalom alkalmából. A darabban szereplő növendékek egytől egyig kedvesek ügyesek és bájosak voltak; különösen kitűnt Koch Dalma, ki az elfinomodott, túlmódn internacionális nevelésű leányt meglepő biztonsággal, közvetlenséggel és eleganciával adta, állandó derűtségben tartva a közönséget. Szerepében tehát „war wirklich einherziges Kind.“ A darabban betétül Ozanics Viktoria elénekelt a Tulipán dalt, melyet aztán szereplő társai is vele énekeltek, továbbá még a Darumadárt és a János Vitézből Juliska dalát. A kis leánynak máris olyan kellemes hangja és szép, izléses előadása van, hogy tehetsége a legszebb reményekre jogosít. Ugyancsak betétül Ozanics Viktoria és Gruber Mariska eltáncolták a Magyar Soló-t és pedig olyan ügyesen és bravúrosan, hogy azt bármely nemzet leányai megirigyelték volna, (még azok is, a kik a bostont tartják a táncművészet non plus ultrájának) a közönség szűnni nem akaró tapsal fejezte ki háláját e nálunk mindenestre ritka élvezetért. Hogy azonban elragadtatásunk tökéletes legyen, végezetül 8 pár eljárta a körmagyart. Gyönyörködve szemléltük e délceg párokat s szintúgy magunk elé képzeltük azt a régi, boldog korszakot a melyet még nem méltelyezett meg a „francia négyes“ és egyéb idegen invázio, a mikor még táncában is magyar volt a magyar! A mikor még hire sem volt az amerikai

boston és a magyar csárdás keresztezéséből származott kínai táncnak! Régi dicsőségünk boldog korszaka vissza jösz-e valaha? Megérjük-e még, hogy első lesz nálunk minden a mi a miénk és csak azután jön az idegen? Az idők jele azt mutatja, hogy igen.

Azonban e sorok nem az ábrándozásnak, hanem a Tulipánestély ismertetésének vannak szentelve. Folytatom tehát a tudósítást.

A műsor 4-ik száma Ritter Juliska szavallata volt, ki Lampérth „Weér Judit rózsája“ cz. gyönyörű költői beszélyét adta elő. A kis művész, (mert hiszen már annak kell neveznünk) e hosszú és nehéz költeményt oly értelmesen, hévvel igaz érzéssel adta elő, gestusai oly izlésesek, mozdulatai oly plasticusak voltak, hogy magával ragadott mindnyájunkat, de meg nem lepett, mert hiszen általános ismeretes, hogy a kis Juliska, zsenialis mamája tehetségét örökölte.

Ezután az intézeti vegyeskar énekelt egy Népdalegyveleget, melynek kivált az utolsó része, „Van neki, van neki . . .“ annyira tetszett a közönségnek, hogy meg kellett ismételnük. A dalok betanítása és ügyes előadása Lázár Gy. tanár szorgalmáról és ügyességéről tesznek tanúságot, kinek karvezetői tehetségét még eddig nem volt alkalmunk megismerni.

Erre ismét szavallat következett. A kis Csiffáry Mátyás szavallta Inczedy László „Disputa“ című meghatározó költeményét. A kislegény kiváló szavalló képességét már ismerjük az iskolai ünnepélyekből; ennek dacára felemulta várakozásunkat e nagyszabású költemény rendkívül ügyes érzés teljes előadásával. A közönség lelkes tapsai szolgáljanak neki elismerésül és bizdtásul a jövőre. Gratulálunk Komjáthy tanárnak tehetséges növendékéhez, mert e siker egyszermind az ő sikere is.

Azután fölszálltak a kocsira és jöttek a csinált-úton befelé a városba. De most nem olyan lassan, mint három nap előtt, mikor a nagybeteg embert hozták be fehér párnák között, piros vérrózsával az ajkán. Most hajtotta őket a nyugtalanság . . . Az őszei tájon épen szórta sugarait a kelő nap. Csillogott minden fűszál. A harmat csókolózott a napsugárral. Mindazonáltal az ősz bágyadsága ült mindenfelé. A levegő is mélylázó volt, tele csönddel, lemondással.

Es üres . . . Sehol egy szó, egy madárhang. Csak távolról hallatszott néha, ha arról fordult a bujkáló, csöndes szél, valami múló recsegés, száraz kukoricalevélnék a zörgése . . . A kocsin is csöndben voltak mind a három. Soká nem szóltak egy szót se. Csak sóhajtoztak . . .

Később mondta az asszony:

— Veronkám jobban hajts.

S hogy megtépje a halotti csöndet, beszédbe kezdett:

— Tudod, néném, ha rá gondolkodom, hogy mivel látogatott meg bennünket az Uristen, hát azt hiszöm, leszakad a szívem . . . De miért? . . . Kinek vétőttem? . . . Miért érdemlöm ennyire a teremtő nagy Istentől a büntetést? . . .

— Ne sírj húgom, majd no . . .

— Dehogyan ne sírjak, dehogyan ne sírjak, mikor az életünk fáját törte ki ez az egy rugás . . . Itt már nincs segítség. Tudom . . . Nem csal az álmom, meglásd, nem csal . . .

A kórház most még hűvösebbnek tűnt föl. Úgy érezte magát Vér Andrásné, mintha kriptába lépne be. Érezte a fojtó gyertyafüstöt is. Remegett . . . Ugyan mi történt vele; él-e, hal-e. Van

e még szava hozzá. Vagy már összefonnyadtak vértelen ajkai, melyeknek olyan nagy szeretet volt a csökjükben? . . . A folyosón kórházi ruhában sovány kis gyerek bicegett. Olyan volt, mint valami letört szárnyú kis madár. Ment valahová. Nagy, csodálkozó szeméit rámeresztette a menyecskére, akinek lelkében, ime, most föltámadt a babona és a sánta emberhez fűződött jóslat egy pillanat alatt meggyőzte arról, hogy no nincs többé párja . . .

— Látod, — mondta szinte kétségbeesetten, — hát igazam van-e?

Nem tudott szólni a testvér.

Lesújtó sejtelen fogta el őt is. Hát igaza van no, gondolta, így mutatja legalább a sánta emberrel való találkozás, ami az ő babonás világukban rosszat, sikertelenséget jelent. (Szegény sánta emberek, ne vegyétek ti ezt tudomásul, mert az együgyű lelkeken ülő babona nem csupán ti rátok terjeszkedik ki, azt mondja az, hogy pappal se jó találkozni, pedig hát Isten szolgálja őket, kik jót cselekszenek, nemesítik a lelküket s a velők való találkozás csak fölemelő lehet.)

A kilencről lecsúszott Vér Andrásné keze. Nem volt ereje kinyitni az ajtót.

— Kit keresnek? kérdezte egy ember aki a sarokszobából jött ki.

— Az uramat . . . Vér András — mondta kiszáradt torokkal a menyecske.

— A huszonhatost? . . . Aki vért hányt? . . .

Huszonhatost! — ütődött meg, mi-féle huszonhatost? . . . Nem huszonhatost az ő ura. Azért rámondta:

— Azt . . . Vér András . . .

— Az már nem hány vért . . . Meggyógyult az este.

Az asszony rámeresztette szemét az emberre, elfehéredett. Azután egyszerre elsötétedett előtte a világ, nem birt szólni, csak egy jajszt tudott mondani.

A nénye kérdezte:

— Möghalt?

— Mög.

— Mikor?

— Tegnap úgy öt-hat óra tájban.

Sokára, odakint az utcán, a friss levegőn jött magához Összekulesulta a két kezét:

— Most mittevők legyünk, néném, mondd, az Isten szerelméért?

— Semmit. Megvesszük a koszorút, aztán bent maradunk a városba. Majd csak holnap megyünk haza.

Mert azt mondták nekik az urak, hogy holnap temetik Vér András. Délután négy óra felé. Addig a halottakamrában marad, a forgács tetején, azzal a lepedővel, a mit ma ő rá, holnap a másokra, azután megint a másik borítanak a kécsikos-ruhás emberek.

Nem is volt mást tenni, bementek a városba beszélni az eltávozott emberrel, hogy milyen jó volt, milyen dolgos volt, szerette a legkisebb gyerek is, mert nem vétett még a légynek se.

— Néném, ha visszagondolok, hogy hol voltunk ma egy hete, azt hiszöm, hogy az eszöm vesztöm el. Mi volt még ez az embör vasárnap.

— Az . . . Csupa élet.

— Meg jókedvű . . . Úgy nevetgált, játszott a gyerekekkel, mintha pajtásuk lőtt volna, a Janit a térdire vőtte, a kis Étel a karjára, aztán nyalta-falta őket,

Most egy oly szám következett, melynek hivatása volt beigazolni azt, hogy ifjuságunk nem csupán hazai dolgok studiózásával foglalkozik, hanem megismerkedni igyekeznek az idegen kultúrával is. Ennek jeléül Ozanics Viktoria, Almán Juliska és Alexiovics Olga előadták Mendelsohn „Madarak búcsúja“ cz. dalát és pedig általános elismerés mellett. A csinos ének számot Smicheus J. zenetanár tanította be s ő is kísérte diszerét izléssel.

Az utolsó szám az intézeti növények által alakított élőkép volt. Az iparfejlesztés és pártolás symboluma gyönyörű csoportosításban. A fiuk képviselték az egyes hazai iparágakat: cipész, asztalos, lakatos pék, stb. a leányok a háziipar ágait: szövés, fonás stb. felettük Hungária koszorúzza meg a csoportot, mellette jobbról és balról 2-2 szárnyas angyal, előttük széles, hullámos nemzetiszínű szalagon a felírás „Pártoljuk a hazai ipart“! E megragadó, lelkesítő és festői kép szemlélésével alig tudott betelni a közönség s azt ismét és ismét akarta látni. Vége hossza nem volt a tapsnak, éljenzésnek s az egész előadás rendkívüli sikere által felkeltett lelkes hangulatban osztott szét a közönség 11 óra tájban.

E páratlanul érdekes, kedves, lélekemelő iskolai előadás illetően sikerében nagy része volt első sorban Erdély Gabriella k. a. polg. isk. tanítónőnek, a ki a Gyermejkjátékot és az abban előforduló Magyar Solót tanította be (valamint a körmagyar betanításában is tevékeny részt vett) s fáradságot nem ismerő buzgalommal és ügyszeretettel, végezte nehéz feladatát. Az elért siker, az általános elismerés legyen fáradozásai méltó jutalma! Továbbá elismerés illeti Gáspárdy A. tanárt a körmagyar betanításában és a rendezésben kifejtett buzgalmaért, valamint Mihálik igazgatót mint főrendező, kinek eszme-

dús, invenciosus egyénisége teremtette meg a páratlanul szép élőképet.

E Tulipán estély tehát esemény számba megy iskolánk történetében mely a legmelegebb elismerés babérjait szerezte meg iskolánk érdemes vezetőségének. Azaz eszme, hogy az iskola ne csupán a szó szoros értelmében vett tanítás célját szolgálja, hanem ott egyszersmind a neki megfelelő szórakozását is feltalálja a gyermek, szerves kapcsolattal a gyermek és az élet között: nálunk ime megvalósult, köz-elismerésben és méltánylásban részesült, minek legnagyobb bizonyítéka, hogy a mi jó, minden szép és nemes iránt fogékony közönségünk hasonló alkalmakkor mindig legbehatóbb pártfogásába részesíti az iskolát, mert tudja, hogy a mit az iskola produkál, az mindig kielégíti a legkényesebb igényeket is. Nem lehet hathatósabb bizonyítéka ennek mint az, hogy ez estélyen is az orsovai közönség színe-java zsúfolásig megtöltötte a tornatermet, az összes ülőhelyek elfogtak s az állóhelyek is szorongásig megteltek. E hazafias ünnepélyek kiválóan alkalmasak arra, hogy kivált a végvidéken felébresszék a növényekben a hazafiság érzetét és azt ébren is tartásuk, megismertessék velük azt a kötelességet, mely a haza minden polgárát a magyarság szent ügye melletti harcban kitartásra ösztönzi és megkedveltessék azt a szellemet, mely hazánk boldogulását mindenekben előbbre vinni van hivatva.

Adjon Isten iskoláink tantestületének mindenkor erőt, bátorságot és kitartást, hogy nemes feladatukat a jövőben is hasonló eredményekkel végezhessék!

Orelli Zoltán.

ORSOVA KÖZSÉG.

Képviselő testületi ülés. Az e hó 26-án a község házában Freyler Ignác köz-

ségi előljáró elnöklete alatt megtartott gyűlésen egyebek közt a következők lettek tárgyalva: Rakpart kiépítés. A képviselő testület amaz előbbi határozata, hogy a dunai rakpart folytatólagon a D.G.T. ügynökségétől egészen a vámhivatali szkekkai vizsgáló teremig a költségvetés alapján előirányzott 9662 korona 67 fillér erejéig kiépíttessék a vármegyei közgyűlés által jóváhagyatott és az építkezés engedélyeztetett azzal, hogy a vármegye a költségek fedezésére előirányzott miveletet szinte jóváhagyta mely szerint ezen célra a község pénztárában „Dunarakpart építkezési alap“ címén létező K. 3817-77, továbbá Graf Jakab által felajánlott hozzájárulási összeget K. 700, használtassék fel és a még hiányzó K. 5144-90 az orsovai községi fogyasztási adó alapból kamatnélkül kölcsönképen felveendő.

E szerint a pénzügyi oldala e kérdésnek tisztázva lévén a község előljárósága legközelebb az ebbeli munkálatok foganatosítására szükséges nyivános árlejtést ki fogja írni, és a munka összel kis viz mellett kezdetét veheti.

Utazai öntözés. E kényes kérdés ismét tárgyalás alá vétetett. A képviselő testület azonban habár az öntözés szükségét belátja, ezen munkát a község költsége vagy hozzájárulása terhére végeztetni nem hajlandó, mert tekintetbe véve azt, hogy Orsova községe a község területén átvezető állami utak fentartásához amúgy is körülbelül évenként 800 koronával hozzájárul és így nem jogtalan kívánalom az, ha a község követeli hogy az államépítészeti hivatal, mely a hozzájárulási összeget a községtől felveszi gondoskodjék arról is, hogy a község területén átvezető állami utak oly karban tartassanak, hogy a lakóság ezen útvonalat nyáron is egészségének és tüdejének veszélyeztetése nélkül használhassa.

— Nem is hiszöm, hogy nem érözte mög a baját.

— Persze . . . Mondom, víg kedve volt . . . Nem is tudom, mikor volt ilyen kedvibe.

— Szegény András.

— Csak azt sajnálom, borra szomjazott a lelköm, aztán nem hoztam föl neki . . . Legalább tölthette volna a kedvét.

És eközben elgondolkozott az asszony, hogy lám, milyen az ember élete. Sötétben, rossz úton jöttek akkor nap haza a búcsúrúl és nem történt semmi baj velük, aztán itthon, a házban, az enyhelyen, a sima földön érte őket a szerencsétlenség. Itt rugja mellbe a ló a tulajdon gazdáját, amitől, ime, harmadnapra elcsöndesedett a szíve.

— Hát ilyen az élet.

— Ilyen ám — mondja rá szomorúan az öregebb testvér. És néznek szótlanul, bágyadtan egymásra, mintha ott le volna írva, rajzolva az emberi élet mulandósága.

Másnap négy órakor már benn voltak a kórházban. De megint csak kérdészködni kellett. Olyan rossz az, mikor az ember járatlan valahol. Az irodába mentek be.

— Ugyan, kéröm, — könyörgött a menyecske — mikor temetik Vér Andrást?

— A huszonhatost?

Szívébe markol a szó itt is az asszonynak. Hát rab volt az ura? Azok vesztik el a nevöket, azok kapnak számot a mellökre. (Pedig szegény Vér András, ő se kapott számot, csak az ágya, amelyen feküdt, volt huszonhatos számu.) Nem felelt.

— A huszonhatost kérdezi úgy-e . . . ? Vér . . . Vér Andrást.

— Azt, kéröm . . . Az uramat.

— Azt már eltemették — adja tudtul igen hűvösen a hivatalnok. — Elám, még három órakor.

Vér András felesége megszorítja a koszorút a kezében, hogy el ne essen. Megszédül a szótól és úgy érzi, hogy a homlokára hideg verejték ül ki . . . Hát mi ez? . . . Hát van igazság, van szív, van lélek a földön? . . . És emberek, akik méltányolni tudják a mérhetetlen nagy fájdalmat . . . Dehogyan szerelmetes nagy Isten, dehogyan van . . . Nincs . . . Se részvét, se könyörület.

— Eltemették?! kiált föl ijedten.

— El lelkem, mert sok a halott — feleli megilletődve a hivatalnok — az emeleten is a harminnégyes, a tizenkilences, idelent meg a negyvennyolcas, meg a huszonhatos a maga ura, hát hely kell.

Olyan lett egy perc alatt az asszony, mint aki egyszerre veszteti el az esztét. Az álla leesett, a szemei egy helyre meredtek, azután elöntötte az arcát a leszivárgó köny.

— Hát most mit csináljunk? — tördelte a kezét. — Mit tegyünk tekintetös úr kérem? . . . Jaj nekünk, még csak meg se láthattuk.

Hát mit csináljunk, gondolta a hivatalnok, semmit. Legjobb lesz, ha fölülnek a kocsira és elmennek szépen haza. Az ám, csak hogy ezt nem lehet mondani. Miért szürjön az ember tüsköt abba a szívbe, amely úgyis vérzik.

— Mit csináljon? . . . Menjen ki,

lelkem, a temetőbe, tegye rá a körösztréje a koszorút és imádkozzon érte.

Újra kitört a zokogás az asszonyból.

— Még csak rá se borúlhattam, el se búcsúzhattam az uramtól . . . Elszakítottak tőle, mint akinek nagy bűne van . . . Jaj nekem, mért tötték ezt velünk . . .

Zokogott egész a temetőig.

Ott más gondolatok ébredtek a lelkében. Az, hogy ugyan gondolt-e rájuk, hívta-e őket a megsemmisülés percében, szölt-e, mondta-e, hogy Rozám, gyertek, segítetek. Oh, hogynem mondta volna, hiszen olyan volt szegény, mint a galamb. Bár ne lett volna ilyen, talán nem volna oly rettenetes nehéz most az árvaság.

A fák között áldozni készül a nap. Az avart, ideleenn a földön, bearanyozzák a sugarak, melyek percenkint gyöngülnek, erőtlenednek s lassankint árnyék ül a nyomukba. És járnak sírról-sírra. Még akkor is, mikor csöndes lepelként leborul az estalkonyat s a keleti égen már elsötétedik teljesen a kárpit . . . Keresik a hantokat, keresik a fejfát, ahová letették Vér Andrást. De oly nehéz megtalálni, mikor az ember csak betűzni tudja az írást.

Sokára azt mondja a kis leány:

— Ez az . . . Anyám, ez az . . .

Vér Andrásné megremitja a fejfa előtt és úgy érzi magát, mintha valamit levettek volna a szívéből.

— András, — mondja panaszosan. — Elhagytál bennünket, nem szeretsz már . . . És úgy megszorítja a fakörösztröt, mintha az emberét ölelné magához.

A szellő sóhajt, madársírás tör elő a ritkuló lombok közül s az ég egyre sötétebb, sötétebb lesz . . .

Ezen ügy különben amint értesülve lettünk egy új és kedvező stádiumba készül jönni amennyiben ugyanis az államépítészeti hivatal komoly szándéka az Orsova község utcáin át vezető állami utat állandó és tartós burkolattal (kockakövezet vagy makadémaszfalt) ellátni és már is kérdést intézett községünk előjáróságához, hogy mely összeggel volna hajlandó ezen út burkolatának újjáépítéséhez hozzájárulni. Örömmel regisztráljuk ezen ténnyt és csak azt kívánhatjuk vajha mielőbb megvalósulna ezen üdvös terv!

HIREK.

Hüttl Gyula Börzai gyárosnak e hó 27-én a gölya egy egészséges leánygyermekét hozott. Gratulálunk!

Haláleset. *Marschall* Emilia Marschall Hermína úrnő orsovai lakos hajadon leánya e hó 26-án hosszas betegség után kiszenvedett. Temetése e hó 28-án ment végbe nagy részvét mellett. Nyugodjék békében!

Kolozsváry László Herkulesfürdő igazgatója, miniszteri osztálytanácsossá neveztetett ki. Ez alkalomból Herkulesfürdő polgársága nagy ovációban részvett népszerű igazgatóját. Tóth Pál a község bírása és nesztor lelkes szavakkal üdvözölte az új osztálytanácsost. Utána Litsék Akos dr. fürdőorvos az orvosi tanács nevében intézett az ünnepléshez üdvözlő szöveget. Végül Arányi Zsigmond dr. fürdőorvos meleg szavakkal apostrofálta a fürdőigazgatót, és meghívta őt a kedden este tartandó bankettre, a melyet Herkulesfürdő közönsége közkedvelt igazgatója tiszteletére rendez. Kolozsváry László min. oszt. tanácsos mélyen meghatva köszönt meg Herkulesfürdő polgárságának szeretetét és ragaszkodását.

A Magyar Dalkör nyári mulatsága. Miként értesülünk az orsovai Magyar Dalkör június hó 14-én nagyobb szabású nyári mulatság rendezését tervezi a lövöldében, melyre máris felhívjuk t. olvasóközönségünk figyelmét. A mindenesetre érdekesnek ígérkező mulatság műsora már megvan állapítva, a rendezőbizottság megalakult, melynek élére a hölgyek részéről özv. Artnerné ő méltósága, az urak részéről pedig Tompa Károly m. kir. hajózási felügyelő úr lett megnyerve.

Orsovai Férfi Dalegylet kirándulása. Az Orsovai Férfi Dalegylet f. é. június hó 3-án, pünkösdvasárnap külön hajóval dalos kirándulást rendez Orsováról T.-Severinbe és vissza. Indulás a

D.G.H.T. ügynökségétől pont déli fél egy órákor, a visszajövet T.-Severinből esti hat órákor. Határátkelési igazolvány nem szükséges, miután a hajót a magyar kir. határrendőrség egyik tisztviselője kíséri. A hajó fedélzetén két zenekar hangversenyez, változatosság okáért pedig karének számok is előadtnak. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulás a következő vasárnapon tartatik meg. Személyjegy 2 kor., gyermekjegy 1 kor. Pártoló tagok és családtagjaik a felét fizetik. Félára jegyeiket azonban csak Kopecky V. egyesületi pénztárosnál válthatják meg. Nem tagok részére úti jegyek előre válthatók Kopecky és Handl fivérek üzlethelyiségeiben. Indulás napján jegyeket csak a hajón lehet váltani nevezett pénztárosnál.

A Magyar Dalkör f. hó 28-án tartott választmányi gyűlésén a dalkör pártoló tagjai közé felvették: Bolgár Elek mérnök, Dr. Fanto Emil gyárigazgató, Dr. Horváth Arpád szolgabíró, Klekker Károly kereskedő és Scheinberger Mór nagykereskedő.

A Magyar Dalkör úrnapi mulatságának férfi rendező bizottsága ma esütörtökön este 7/9 órákor a Casinó helyiségében gyűlést tart, melyre a rendező bizottság tagjai ezen úton is meghívottnak.

Csendélet vidékünkön. Kostescu Anania dubovai községi esküdt az elmúlt napokban az előjáróság megbízásából a „Ponikova“-i dűlőben egy vitás birtokot felmért mely alkalommal Milosescu André szinte dubovai lakos egy fejszével felfegyverkezve Kostescut megfogta, levágással és megöléssel fenyegette és csak egy szerencsés erős ugrásnak köszönhetette Kostescu, hogy őt Milosescu a fejszével le nem vágta. A nevezett esküdt ezen veszélyes fenyegetés által hivatalos eljárásában tetteleg megakadályoztatott A tettes kihallgatván, beismerésben van és a karánsebesi kir. ügyészségnél feljelentetett. — Ugyancsak Balázs Ákim tuffieri lakost az elmúlt héten a nevezett község utcáján Mezsdü Péter szintén Tuffieri lakos minden ok nélkül pusztá kézzel úgy megverte, hogy az orvosi látélet szerint 12—14 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. A tettes a kir. járásbírósnak fel lett jelentve.

Gyilkosság. *Katalincics* Sebők és egy társa mindketten rovott előéletű Szvinicai lakosok körülbelül három héttel ezelőtt eltűntek a községből annélkül, hogy valaki tudta volna hova lehettek. A községi előjáróság és a csendőrségi s a kiknek az illetők eltűnéséről

tudomásuk volt ugyan ama hiszemben voltak, hogy a jó madarak amint azt előbbi esetekben és megselekedték Szerbiába átszöktek, hogy ott munkát keresenek. Tegnapelőtt azonban Szvinica község határában lévő hegyek között járó kecske pásztorok amint nyájukat legeltették kellemetlen büzt éreztek és azon hiszemben, hogy a közelben egy elejtett vadnak hullája romlásnak indult, a büz után indúlva egy rejtett bokros helyen, két már teljesen oszlásnak indult emberi hullára bukkantak. A hullák egyikének nyakán egy 1 centiméter vastagságú kötél volt a melyet úglátszik húzta őt a tettes a bokros helyre, a másik hullá keze lába a testől el volt távolítva és a test roncsai imitt amott feküdtek. A hullák már annyira oszlásnak indultak, hogy arcvonásaikról személyüket megismerni nem lehetett. A pásztorok az esetet feljelentették a csendőrségnél és a községi előjáróságnál akik az eltűntek hozzátartozóival azonnal kiszáltak a rémes tett helyére és ott az eltűntek hozzátartozói a ruhadarabokból a melyek a hullákon voltak, felismerték, a meggyilkoltakat. Dr. Erdély vizsgálóbíró valamint Dr. Homoky és Dr. Nagy tegnap a hullák boncolása céljából a tett színhelyére kiszáltak, és a vizsgálat megindult a rémes tett elkövetőinek kiderítésére.

KÖZGAZDASÁG.

A tavaszi állatvizsgálat eredménye. A tavaszi állatvizsgálatot és az azzal kapcsolatos állatszámilálást most fejezte be a kiküldött bizottság. Itt közöljük a számbeli adatokat, melyek a múlt évi adatokkal összehasonlítva állatállományunk szaporodása mellett tanuszkodnak.

A járás 22 községében találtatott: 1906. évben:

ló	szarvasmarha	sertés,	juh	kecske
833	7317	10738	36075	8017

1905. évben:				
802	6723	6866	35932	9784
+31	+594	+3872	+143	-1767
3.9%	8.8%	56.4%	0.3%	-22%

A kecskék számában mutatkozó jelentékeny apadás az ellenük folyamatba lett hatósági intézkedésnek tulajdonítható.

Orsova községben a sertésállomány 50% szaporodást mutat; ugyan is a múlt évben volt 108 darab öreg és 454 darab növendék sertés, ez évben van 247 öreg és 606 darab növendék.

Fertőző betegség nem uralkodik.

— Sz. —

NYILTTÉR. *)

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Beesés lapja múlt számában az O. M.K.E. Elnöksége a Magyar Ház alapra általam adott 50 koronát tévesen nyugtázta, mivel azt tulajdonképpen nem önként adományotam, hanem az, a köztem és Láhner úr között fennforgott incidens békés elintézése következtében Láhner úr óhajára adományoztatott.

Kopeczek Ferenc.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban az I-sőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvizet a MOHAI

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismert nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másféltérsnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb, hogy az ÁGNES-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki olesón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden létszerületben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

Forrás-t, mely ideges gyomorban, légső, csontlágulás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben 26 év óta kitűnő eredménnyel használtatik és ragályos betegségektől, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai ÁGNES-forrás vízzel éltek.

Kedvelt borvíz!

Főraktár: Scheinberger Mór úrnál Orsován.